

ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА ЛЕГКОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ

Трифорова О.В.

Науковий керівник: д.е.н., проф. НУК Єфімова Г.В.
Національний університет кораблебудування ім. адм. Макарова
elen_a2008@ukr.net

Анотація. Розглянуто передумови формування системи управління економічної безпеки підприємств легкої промисловості. Визначено основні завдання та послідовність формування системи управління економічної безпеки підприємства. Проаналізовані етапи алгоритму формування системи економічної безпеки підприємства та визначена можлива структура служби, а також режими, у яких вона функціонуватиме.

Ключові слова: економічна безпека, підприємство легкої промисловості, стратегія, тактика, система управління економічної безпеки

Зважаючи на динамічний розвиток і зміну середовища функціонування сучасних організацій стає важко знайти аргументи проти того, щоб створювати на середніх і великих підприємствах структурні підрозділи, які б відповідали за діяльність у сфері забезпечення економічної безпеки. Ідея про практичну необхідність створення такого самостійного об'єкту в організаційній структурі підприємства повинна бути обговорена, ще на етапі рішення про створення підприємства.

У першу чергу на це впливає розмір і специфіка діяльності майбутнього підприємства. Для багатьох підприємств створення окремого підрозділу який займається економічною безпекою підприємства не є пріоритетним напрямком роботи що в майбутньому може значно вплинути на економічну успішність роботи організації. Найчастіше нехтування цією важливою функціональною частиною підприємства призводить до погіршення роботи підприємства або, найчастіше, навіть до банкрутства.

Формування системи управління економічної безпеки підприємства (СЕБП) легкої промисловості, передбачає використання сукупності заходів, які тісно пов'язані між собою. Вони здійснюються для захисту від дій, які можуть значні викликати економічні втрати в процесі функціонування підприємства.

Стратегія формування системи економічної безпеки підприємства передбачає застосування конкретних процедур і виконання конкретних дій. Система економічної безпеки не може бути шаблонною для всіх підприємств. Кожне підприємство обирає для себе стратегію і тактику та варіанти забезпечення економічної безпеки. Удосконалення методів аналітичної та силової роботи щодо забезпечення економічної безпеки підприємства вимагає розвитку аналітичних функцій всіх служб підприємства.

Для початку потрібно провести деякі підготовчі роботи на підприємстві. Вони допоможуть визначитись з типом організації СЕБП. Для виконання цієї роботи на підприємстві повинна бути визначена відповідальна особа яка буде керувати не тільки цим етапом, а в майбутньому може стати керівником новоствореного структурного підрозділу.

Розробка економічно доцільного проекту впровадження СЕБП передбачає:

- ліквідацію виявлених на підготовчому етапі недоліків;
- пошук варіантів щодо модернізації системи безпеки та розрахунок потрібних ресурсів;
- планування матеріальних ресурсів;

На цьому етапі також потрібно обґрунтувати доцільність або недоцільність створення такої служби враховуючи можливі збитки у разі неповернення дебіторської заборгованості, крадіжок товарів, витоку важливої інформації про діяльність підприємства, негативних дій правоохоронних чи державних органів та інших негативних економічних дій. Добре організована СЕБП здатна значно зменшити збитки у цьому напрямку.

Перед початком формування системи управління економічною безпекою підприємства легкої промисловості було визначено основні завдання, які повинна виконувати майбутня система економічної безпеки підприємства:

- охорона інтересів і прав організації та її працівників;
- моніторинг стану зовнішнього середовища підприємства;
- визначення можливих загроз економічній безпеці та впровадження необхідних заходів для попередження або зменшення деструктивних дій на діяльність підприємства;
- ідентифікація потенційних клієнтів, партнерів та конкурентів;
- захист конфіденційної інформації;
- прогнозування розвитку ринку на якому працює підприємство та визначення можливостей виходу на нові ринки;
- розробка заходів для підвищення іміджу і ділової репутації підприємства; – контроль за ефективністю функціонування підприємства в цілому.

Визначеність завдань і окресленість основних параметрів яким повинна відповідати економічна безпека підприємства дозволяє перейти до побудови організаційної структури служби економічної безпеки. Класична структура служби економічної безпеки повинна включати в себе: підрозділ охорони, інформаційно-аналітичний підрозділ, підрозділ внутрішньої безпеки; підрозділ захисту конфіденційної інформації; експертний підрозділ. Варто зазначити, що в процесі затвердження і узгодження системи безпеки повинні брати участь керівник підприємства і керівники усіх структурних підрозділів.

Проаналізовані етапи алгоритму формування системи економічної безпеки підприємства та визначена можлива структура служби дає можливість визначитись з суб'єктами і об'єктами економічної безпеки. Об'єкт і суб'єкт системи забезпечення економічної безпеки підприємства тісно взаємопов'язані. Стабільний і високопродуктивний економічний стан підприємства виступає об'єктом для системи забезпечення економічної безпеки. Ресурси ж підприємства: матеріальні, фінансові, інформаційні, кадрові та інші, виступають конкретними об'єктами захисту.

Система економічної безпеки на підприємстві легкої промисловості повинна працювати у двох режимах – звичайному і надзвичайному. У звичайному режимі коли все відбувається без суттєвих загроз для роботи організації, система виконує профілактичні та інформаційні функції. Ведеться робота щодо прогнозування та попередження загроз, а робота усіх структурних підрозділів підприємства ведеться на звичайному рівні. Під час виникнення локальних загроз проводиться їх вирішення у робочому темпі.

Під час надзвичайних ситуацій можуть виникати дуже серйозні загрози з високою ймовірністю шкоди для підприємства. У такому випадку на підприємстві легкої промисловості в складі системи економічної безпеки, повинна бути група високо кваліфікованих працівників, що мають бути обізнані у найбільш широкому колі проблем і способами їх подолання.

Заключним етапом формування системи економічної безпеки підприємства є впровадження заходів щодо ефективного контролю за діяльністю відділу. Систему контролю потрібно будувати враховуючи специфіку роботи підприємств легкої промисловості. Якщо впродовж певного часу результати роботи по забезпеченню економічної безпеки підприємства визначаються як не задовільні тоді варто повернутися до етапу розробки економічно доцільного проекту.

Висновок. У довгостроковій перспективі впровадження ефективної системи економічної безпеки на підприємстві допоможе керівництву і персоналу організації бути готовими до непередбачуваних обставин як внутрішнього, так і зовнішнього характеру. Саме підприємства з ефективним і високим рівнем економічної безпеки мають позитивну економічну віддачу не тільки через зменшення витрат у зв'язку з непередбачуваними обставинами але і завдяки комплексному підвищенню загального рівня економічної безпеки підприємства.

ЛІТЕРАТУРА

1. Єфімова Г. В. Систематизація та ідентифікація загроз діяльності підприємства як передумова управління його економічною безпекою / Г. В. Єфімова, С. М. Марущак // Вісник соціально-економічних досліджень: зб. наук. праць. – Одеса, 2016. – № 1 (48) 17. – С. 77-84.
2. Матушевська О.А. Оцінка факторів зовнішнього середовища, що впливають на економічну безпеку промислового підприємства: непізнані грані взаємовпливу (роздуми над прочитаним) / О. Матушевська // Економіка України. – 2016. – № 3. – С. 56-59.
3. Мельник О.О. Дослідження сучасних тенденцій та визначення методологічних основ забезпечення економічної безпеки підприємства / О.О. Мельник // Економіка розвитку. – 2017. – № 3(59). – с. 115–118.
4. Судакова О. І. Стратегічне управління фінансовою безпекою підприємства / О. І. Судакова // Економічний простір. – 2018. – № 9. – С. 140-148.
5. Фоміна М.В. Проблеми економічно безпечного розвитку підприємств: теорія і практика: Моногр. / М.В. Фоміна; Донец. держ. ун-т економіки і торгівлі ім. М. Туган-Барановського. – Донецьк, 2015. – 141 с.